

umcg

Centrum
Verstandelijke Beperking
en Psychiatrie

Verstandelijke Beperking en Psychiatrie; praktijk richtlijnen

Congres Focus op Onderzoek, 22 juni 2015

Gerda de Kuijper, AVG/senior senior onderzoeker CVBP/UMCG
Dederieke Festen AVG/senior onderzoeker Erasmus MC
Heidi Hermans, psycholoog/senior onderzoeker Erasmus MC

Professionele richtlijnen; wat zijn dat?

- **Uit Richtlijn voor Richtlijnen** (Regieraad Kwaliteit van Zorg maart 2012)*
- **Definitie landelijke klinische richtlijn**
Een richtlijn is een document met aanbevelingen, gericht op het verbeteren van de kwaliteit van zorg (1), berustend op systematische samenvattingen van wetenschappelijk onderzoek en afwegingen van de voor- en nadelen van de verschillende zorgopties, aangevuld met expertise en ervaringen van zorgprofessionals (2) en zorggebruikers (3).

* van website ZONMw/thema's

Professionele richtlijnen; wat zijn dat?

Vervolg *

- De volgende kenmerken van kwaliteit van zorg worden onderscheiden: effectiviteit, veiligheid, patiënt-/cliëntgerichtheid, doelmatigheid, tijdigheid, gelijkheid.
- Onder zorgprofessionals worden verstaan artsen, apothekers, fysiotherapeuten, gezondheidszorg psychologen, psychotherapeuten, tandartsen, verloskundigen, verpleegkundigen en overige professionele zorgverleners en zorgmedewerkers.
- Onder zorggebruikers worden patiënten, cliënten, familie van patiënten en cliënten, en mantelzorgers verstaan.

* van website ZONMw/thema's

Welke richtlijnen bestaan er op gebied GGZ bij mensen met VB?

- “Richtlijnen voor de praktijk van onderzoek en diagnostiek van problemen met de geestelijke gezondheid bij volwassenen met een verstandelijke beperking” Kennispleingehandicaptensector (2002); vertaald uit het Engels
- NVAVG richtlijn “Voorschrijven van psychofarmaca” (2008)
- Richtlijn “Effectieve (gedrags) interventies bij LVB” Landelijk kenniscentrum kinder- en jeugdpsychiatrie (2011)

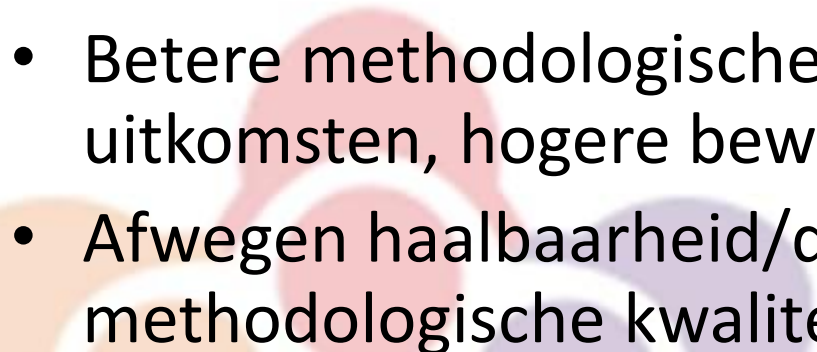
Wetenschappelijke bewijskracht; wat is dat?

Voorbeeld uit concept revisie NVAVG richtlijn
“Voorschrijven van psychofarmaca”

*Niveau van bewijskracht voor de in deze richtlijn
gegeven adviezen.*

De bewijskracht voor de effectiviteit van een
behandeling (of diagnostische methode) wordt verkregen uit
publicaties over resultaten van wetenschappelijk
onderzoek in wetenschappelijke tijdschriften. De mate
van bewijskracht wordt gerangschikt op 4 niveaus,
waarbij niveau 1 de hoogste mate van bewijskracht
geeft.

Wetenschappelijke bewijskracht; waarom belangrijk?

- De kans op een toevallige uitkomst moet zo klein mogelijk zijn
 - Controleren van andere beïnvloedende factoren
 - Daarom strikte onderzoeksmethoden hanteren; hoogste niveau bewijs is (placebo gecontroleerde) RCT; laagste niveau is mening van deskundigen
 - Betere methodologische kwaliteit → betrouwbare uitkomsten, hogere bewijskracht
 - Afwegen haalbaarheid/doel onderzoek en methodologische kwaliteit
-

Professionele richtlijnen; wat zijn dat?

- **Uit Richtlijn voor Richtlijnen** (Regieraad Kwaliteit van Zorg maart 2012)*
- **Definitie landelijke klinische richtlijn**
Een richtlijn is een document met aanbevelingen, gericht op het verbeteren van de kwaliteit van zorg (1), berustend op ***systematische samenvattingen van wetenschappelijk onderzoek*** en afwegingen van de voor- en nadelen van de verschillende zorgopties, aangevuld met expertise en ervaringen van zorgprofessionals (2) en zorggebruikers (3).

* van website ZONMw/thema's

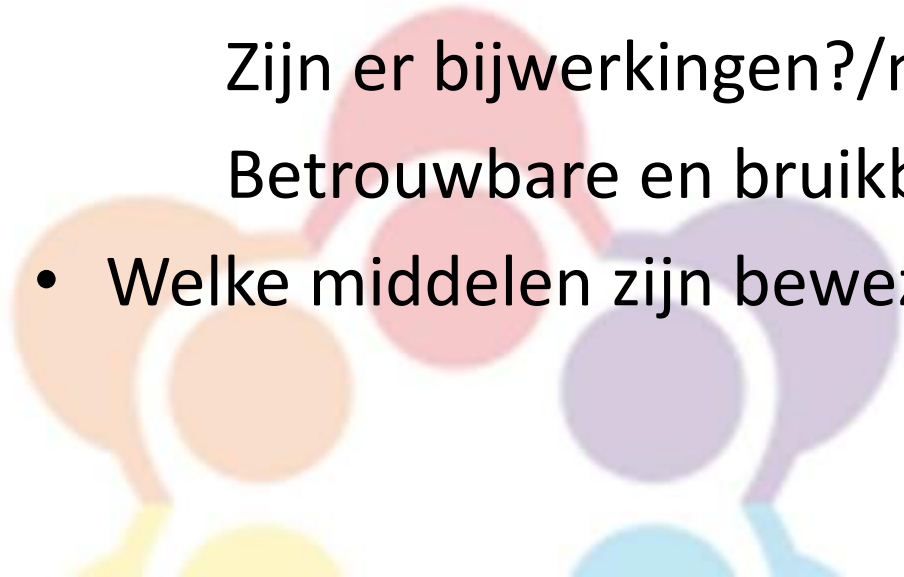
“Systematische samenvattingen van wetenschappelijk onderzoek”

- Bij evidence based richtlijnen worden adviezen zo veel mogelijk gegeven op grond van conclusies van onderzoeken met voldoende niveau van wetenschappelijke bewijskracht mbt betrouwbaarheid van de diagnostische methode of behandel-effect
- Probleem: die onderzoeken zijn schaars in de GGZ voor mensen met een VB

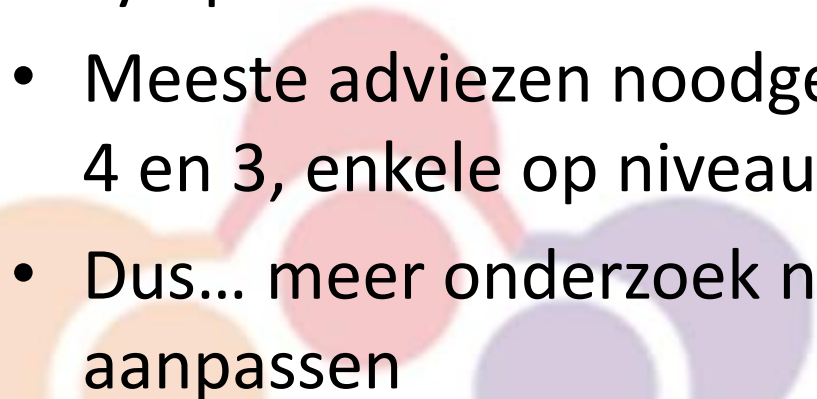

NVAVG richtlijn “Voorschrijven van psychofarmaca”

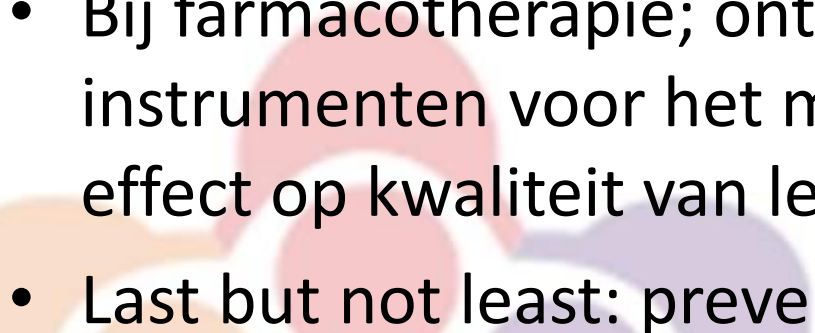
- Beeldvorming, diagnostiek en indicatiestelling
 - Hoe betrouwbaar is de diagnostiek?
 - Wat zijn bruikbare instrumenten?
- Effectmeting; werking en bijwerking
 - Heeft de behandeling effect?
 - Zijn er bijwerkingen?/nadelen?
 - Betrouwbare en bruikbare meetinstrumenten?
- Welke middelen zijn bewezen effectief?

NVAVG richtlijn psychofarmaca; niveau van wetenschappelijk bewijs

- Bij duidelijke, betrouwbare diagnose: gebruik van adviezen uit bestaande richtlijnen NVvP met niveau 1 of 2 bewijskracht (bij farmacotherapie betreft dit vrijwel altijd door de overheid in Nederland geregistreerde middelen)
 - Vaak: diagnostische problemen en dan vaak symptomatische behandeling
 - Meeste adviezen noodgedwongen gebaseerd niveau 4 en 3, enkele op niveau 2
 - Dus... meer onderzoek nodig en/of normen aanpassen
-

Welk onderzoek is nodig op gebied GGZ bij mensen met een VB?

- Verbetering kwaliteit van diagnostiek; ontwikkelen betrouwbare diagnostische instrumenten
 - Wetenschappelijk onderbouwde effectieve behandelingen; ontwikkelen van betrouwbare monitoringsinstrumenten
 - Bij farmacotherapie; ontwikkelen van betrouwbare instrumenten voor het meten van bijwerkingen en effect op kwaliteit van leven
 - Last but not least: preventie
-

NPG en GGZ, waar vinden ze elkaar?

- Thema participatie: preventie en kwaliteit van leven
- Thema gedrag: diagnostiek en evidence based behandelingen
- Thema gezondheid: preventie, diagnostiek, farmacotherapie en kwaliteit van leven

Kennisverwerving en kennisbenutting Geneeskunde VB en GGZ/psychiatrie

kennisstructuur

- Samenwerking wetenschap, opleiding en praktijk bij het doen van onderzoek
- Nieuwe invalshoeken en samenwerkingsverbanden van universiteit, opleiding en praktijk
 - * Voorbeeld consortium van CVBP, UMCG/psychiatrie en Erasmus MC/GVB
 - * Voorbeeld AVG opleiding
 - * Voorbeeld orthopedagogiek opleiding

umcg

Centrum
Verstandelijke Beperking
en Psychiatrie

Erasmus MC
Universitair Medisch Centrum Rotterdam

CONSORTIUM

- CVBP is een samenwerkingsverband van zorgaanbieders voor VB en GGZ (brugfunctie)
- CVBP researchafdeling universitaire verankering/samenwerking met UMCG/psychiatrie in onderzoeksprojecten (brugfunctie)
- CVBP researchafdeling werkt samen met Erasmus MC/GVG/AVG-opleiding (brugfunctie)
- Consortium is 3 in 1 !

Dederieke

Optimaliseren studentenonderzoek

- Studenten orthopedagogiek en psychologie (WO)
- Studenten pedagogiek (HBO)
- Koppeling studenten aan actuele praktijkvragen
- Gezamenlijk werken aan één onderzoeksthema
- Bundelen van resultaten
- Voorbeelden van thema's: samenwerken met ouders, psychometrische eigenschappen

umcg

Centrum
Verstandelijke Beperking
en Psychiatrie

Erasmus MC
Universitair Medisch Centrum Rotterdam

CONSORTIUM

Vragen?/Opmerkingen?

gerda.de.kuijper@ggzdrenthe.nl

d.maes-festen@erasmusmc.nl

h.hermans.1@erasmusmc.nl

